

Amanos Dağları

AKD063

Korumaya Bağımlı
Gerileme (-1)

© Cüneyt Oğuztüzün

Yüzölçümü : 372779 ha

Boylam : 36,34°D

Enlem : 36,85°K

Yükseklik : 0 m - 2240 m

İl(ler) : Hatay, Osmaniye, Kahramanmaraş, Gaziantep

İlçe(ler) : Dörtiyol, Erzincan, Hassa, Antakya, Iskenderun, Kırıkhan, Belen, Samandağı, Osmaniye merkez, Düziçi, Bahçe, Hasanbeyli, Kahramanmaraş merkez, Andırın, Türkoğlu, Nurdağı, Islahiye

Koruma Statüleri : Tabiatı koruma alanı, yaban hayatı geliştirme sahası

■ **Alanın Tanımı:** Amanos (Nur) Dağları, Kahramanmaraş Sır Baraj Gölü'nden başlayıp Hatay ilinin Samandağı kıyılarına doğru yaklaşık 175 kilometre boyunca uzanan dağ silsilesidir. Deniz kıyısından itibaren dik bir şekilde yükselerek Dörtiyol ilçesinin doğusundaki Bozdağ'ın (Mıdır Tepe) zirvesine (2240 metre) kadar yükselir. Bu dağ silsilesi üç bölüme ayrılır: En kuzeyde yer alan Çimen Dağı, orta kısımda yer alan Bozdağ ve Samandağı kıyılarında yakın Musa Dağı. Bitki coğrafyası bakımından oldukça önemli olan Amanos Dağları silsilesi, Doğu Karadeniz Dağları'nın güney ucundan başlayarak, Munzur Dağları ve Doğu Toroslar'a uzanan Anadolu diyagonalinin güney ucunu oluşturur.

Avrupa'nın korumada öncelikli yüz orman alanından bir olan Amanos Dağları, bütünlüğü bozulmamış ormanlar, çeşitli yaşam alanları, farklı jeolojik yapıları, sarp kayalık ve mağaraları, korunaklı vadileriyle yaban hayatı açısından önemlidir. Bölgenin orta ve güney kesiminde batı yamaçlardan doğarak Akdeniz'e dökülen ve çoğu yazın kuruyan küçük akarsular doğu-batı yönlü pek çok vadiyi, alanda kuzey ve güney bakılı yamaçları ve bu vadi tabanları da kıyıda genişleyerek kıyı ovalarını oluşturur.

■ **Habitatlar:** ÖDA; Karadeniz'e özgü ormanlar ile Akdeniz'e özgü maki toplulukları ve ormanlar, yüksek dağ çayırları, derin ve nemli vadilerdeki nehir kıyısı bitki toplulukları ve az miktarda tarım alanından oluşur.

Amanoslar'ın bitki örtüsü açısından en önemli özelliği, orta ve yüksek bölgelerinin Doğu Karadeniz Bölgesi'ne, orta yüksekliklerin ise Balkanlar'ın Karadeniz kıyılarına benzerlik gösteriyor olmasıdır. Özellikle dağların batı kısımlarındaki nemli ormanlar, günümüzde yayılış alanı Doğu Karadeniz ve Orta Avrupa olan doğu kayını (*Fagus orientalis*), doğu gürgeni (*Carpinus orientalis*), porsuk (*Taxus baccata*), ısılgan (*Ilex colchica*), ıhlamur (*Tilia argentea*), şimşir (*Buxus sempervirens*) gibi Öksin ve Avrupa-Sibiryası bitki coğrafyası elemanlarının en güney yayılışını temsil eden kalıntı (relik) ağaç topluluklarını içermektedir. Sık doğu kayını ormanlarına dağ silsilesinin orta bölümünde yer alan kuzey yamaçlarda 900 - 1850 metre arasında rastlanır.

Amanos Dağları'nın batı yamaçlarında yaklaşık 600 metre yüksekliğe kadar kermes meşesi

(*Quercus coccifera*) baskın Akdeniz maki toplulukları görülür. Akdeniz orman bitki örtüsü 350 metreden başlayarak 1900 metreye kadar çıkar. Ağırlıklı olarak 200-750 metre arasında görülen kızılçam (*Pinus brutia*) ormanları bu bitki örtüsünde ilk görülen ormanlardır. Saçlı meşe (*Quercus cerris*) ormanları 600 metreden başlayarak 900 metreye kadar çıkar. Karaçam (*Pinus nigra* ssp. *pallasiana*) ormanları genelde 1000 - 1500 metre arasında yaygındır ve yaprak döken ağaç türleri ile karışık ormanlar oluşturur. Toros göknarı (*Abies cilicia* spp. *cilicica*) ve sedir (*Cedrus libani*) özellikle orta bölümün doğusunda yüksek kesimlerde yer alır. Orman sınırının (yaklaşık 1900 metre) üzerinde ise bodur çalılar ve otsu bitkiler bakımından zengin bir bitki örtüsü içeren dağ bozkırları yer alır.

Alanın doğu yamaçları ise bıçakla kesilmiş gibi farklı bir bitki örtüsüne sahiptir. Saçlı meşe (*Quercus cerris*) ve kermes meşesi baskın maki toplulukları geniş alanlar kaplar. Bunlara yer yer kızılçam toplulukları eşlik eder.

Kahramanmaraş'a yakın kuzey bölümündeki ormanlar büyük ölçüde tahrip edilmiştir. Kızılçam baskın ormanların yükseklerinde karaçam, göknar, sedir ve ardıçlara (*Juniperus*) rastlanır. Buradaki dere yataklarında yer yer Karadeniz bitki örtüsü elemanları görülür.

Toros göknarı ve sedir türleri için Islahiye'nin Huzurlu Yaylası oldukça önemli noktalardan biridir. Ayrıca Hassa ilçesi, sedirin Türkiye'de en düşük rakımda yetiştiği bilinen yerdir.

Amanos Dağları'nın doğu yamaçlarındaki dere kenarlarında yalankoz ağacı (*Pterocarya fraxinifolia*) topluluklarına da rastlanır.

■ **Türler:** ÖDA, Türkiye'deki bitki endemizm merkezlerinden biri olarak ÖDA kriterlerini sağlayan 174 bitki taksonuna ev sahipliği yapar. Bunlardan 20'si dünya üzerinde sadece burada yaşamaktadır. Amanos Dağları, tür çeşitliliği açısından Türkiye'nin en zengin ÖDA'sıdır.

Amanos Dağları, yırtıcı ve süzülen kuşların göç yolu olması ve barındırdığı önemli kuş türleri açısından uluslararası düzeyde önemli bir alandır. Göç zamanı leylek (*Ciconia ciconia*), ak pelikan (*Pelecanus onocrotalus*), kara leylek (*Ciconia nigra*), kaşıkçı (*Platalea leucorodia*), tuma (*Grus grus*), sakarca (*Anser albifrons*), boz kaz (*Anser anser*), şahin (*Buteo buteo*), an

şahini (*Pernis apivorus*), kara çaylak (*Milvus migrans*), küçük akbaba (*Neophron percnopterus*), saz delicesi (*Circus aeruginosus*), yoz atmaca (*Accipiter brevipes*), küçük orman kartalı (*Aquila pomarina*), yılan kartalı (*Circus gallicus*), büyük orman kartalı (*Aquila clanga*), küçük kartal (*Hieraaetus pennatus*) ve bozkır kartalı (*Aquila nipalensis*) gözlenmektedir. Ayrıca alanda nesli bölgesel ölçekte tehlike altında olan kuş türlerinden İzmir yalçapkını (*Halcyon smyrnensis*), gökkuzgun (*Coracias garrulus*), tavşancıl (*Hieratus fasciatus*) ve küçük ebabil (*Apus affinis*) öremektedir.

Bunların yanı sıra ÖDA, memeliler için de önemlidir. Karaca (*Capreolus capreolus*), Anadolu'nun güneyinde alınızca Amanos Dağları'nda yaşar. Samandağ çevresi ve Amanos Dağları'nın doğu yamaçları çizgili sırtlanın (*Hyaena hyaena*) yaşam alanlarıdır. ÖDA'nın güney kıyılan Akdeniz fokları (*Monachus monachus*) için önemli yaşam alanlarıdır. Bunların yanı sıra yabankeçisi (*Capra aegagrus*), vaşak (*Lynx lynx*), susamuru (*Lutra lutra*) ve uzun ayaklı yarası (*Myotis capaccinii*) bölgede yaşayan önemli memeli türleridir.

Alanda, Akdeniz biyomuna özgü *Eirenis levantinus*, *Eirenis lineomaculatus*, *Eirenis rothii*, *Lacerta laevis* ile ülkemizde endemik *Eirenis barani* adlı sürüngen türleri yaşamaktadır.

Kelebekler açısından da özel bir alan olan ÖDA, 12 kelebek taksonu için ÖDA kriterlerini sağlamaktadır. Alan, küresel ölçekte nesli tehlike altında olan kelebeklerden apollo (*Parnassius apollo*) ve ülkemizde endemik büyük esmer (*Maniola megalis*) gibi birçok türe ev sahipliği yapar.

Nesli küresel ölçekte tehlike altında olan *Brachythemis fuscopalliat*a ve *Onychogomphus macrodon* adlı kuzböcekleri de alanda yaşamaktadır.

■ **Alan Kullanımı:** Alandaki ana geçim kaynakları sanayi, tarım, narenciye ve meyvecilik, turizm, ormancılık ve ancılık faaliyetleridir. Dörtüyle ve Erzin civarında narenciye üretimi ağırlık kazanırken İskenderun ve civarında demir çelik ve yan sanayi tesisleri en önemli geçim kaynaklarıdır. Bölgede yaylacılık faaliyetleri hayvansal üretimin yanı sıra yazın dağın serin ikliminden faydalanmak amacıyla rekreatif olarak da yapılmaktadır. Değirmendere Havzası, yaylacılığın en yoğun yapıldığı yerlerin başında gelir. Üretim amacıyla yaylacılık Amanoslar'ın doğu ve kuzey kesimindeyken, rekreasyonel yaylacılık ise batı kesimlerde görülmektedir. Yaylalardaki ve Arsuz kıyılarındaki ikincil konut inşaatları artmaktadır. Amanos Dağları'nda defne, kekik, ıhlamur, kantaron veya daha birçok bitki beslenme, sağlık ve ticari amaçlarla toplanmaktadır.

■ **Tehditler:** Bölgedeki en önemli tehditlerin başında plansız turizm ve yaylacılık faaliyetleri gelmektedir. Yaylaların yerleşim alanlarına dönüştürülmesi sonucu artan nüfus baskısı, yapılaşma ve betonlaşma, altyapı hizmetlerinin getirilmesi ve günlük ziyaretçiler nedeniyle

oluşan çöp sorunu başlıca tehditlerdir.

Amanos Dağları'nda orman kaynaklarının yoğun kullanımı ve kaçak ağaç kesimlerinin yanı sıra, yaz aylarında dağların doğu kesiminde yükseklerde görülen aşırı otlatma, başta karaca ile Samandağ kesiminde yapılan yırtıcı kuş avcılığı ve derelerde yoğun balık avcılığı olmak üzere yasadışı avcılık, bazı nadir bitki ve mantar türlerinin aşırı toplanması, su kaynaklarının tahrip edilmesi, plansız yol açım çalışmaları, özellikle alanın güneyine doğru görülen orman yangınları; kum, taş ve mermer ocaklarının açılması ve işletilmesi; sanayi tesislerinin yarattığı hava kirliliği gibi etkinliklerinde, nadir doğal türleri ve yaşam alanlarını tehdit etmektedir.

■ **Koruma Çalışmaları:** Alanda iki resmi koruma statüsü bulunur; 1987 yılında iki bölümden oluşan ve toplam 182 hektar alan kaplayan Tekkoz-Kengerlidüz Tabiatı Koruma Alanı ve karacanın korunması için 1980 yılında ilan edilen 2.874 hektarlık Zorkun Yaban Hayatı Geliştirme Sahası. Ayrıca Samandağ bölgesinde yer alan şimşir toplulukları gen koruma ormanı olarak ayrılarak koruma altına alınmıştır.

Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü ve WWF-Türkiye, Dünyaya Armağanlar Projesi kapsamında alanda bir milli park oluşturulması için bilimsel ve sosyal çalışmalarını bölge sivil toplum kuruluşlarının desteği ile 2004 yılından beri sürdürmektedir.

İskenderun Çevre Koruma Derneği, Erzin Çevre Koruma Derneği, Samandağ Çevre Koruma ve Turizm Derneği ve Amanoslar Çevre Koruma ve Dayanışma Derneği (AÇED) gibi bölgesel sivil toplum kuruluşları bölgenin korunması için çeşitli etkinlikler düzenlemektedir.

Kuş Araştırmaları Derneği (KAD) bölgedeki kuş göçünü incelemek üzere Hatay Göç Projesi'ni 2000 yılında tamamlamıştır. Bu projeyi takiben İskenderun Çevre Koruma Derneği'nin önderliğinde Doğu Akdeniz Çevre Eğitim Platformu ve KAD'ın katılımı ve Birleşmiş Milletler GEF Küçük Destek Programı'nın finansal desteği ile Doğu Akdeniz Bölgesi'nin Kuş Göçü Açısından Öneminin Vurgulanması İçin Eğitim ve Bilinçlendirme Çalışmaları 2001-2002 yıllarında bölgede gerçekleştirilmiştir.

Ortadoğu Teknik Üniversitesi Deniz Bilimleri Enstitüsü, İskenderun Körfezi'nde Akdeniz fokları konusunda araştırmalar yürütmektedir.

Amanos Dağları'yla ilgili kapsamlı bilimsel çalışmalardan biri de Berlin Teknik Üniversitesi ve Çukurova Üniversitesi işbirliğinde 1998-2004 yılları arasında yapılmış olan "Güney-Dogu Anadolu'da Amanos Dağları Peyzaj-Ekolojik Kompleks Analizi" adlı projedir. Bu çalışma kapsamında toprak, iklim, bitki örtüsü konuları detaylı olarak incelenmiş ve koruma önerileri sunulmuştur.

■ Yerel İlgili Sahipleri

Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü; Hatay Valiliği; Osmaniye Valiliği; Kahramanmaraş Valiliği; Gaziantep Valiliği; Hatay İl Çevre ve Orman Müdürlüğü; Osmaniye İl Çevre ve Orman Müdürlüğü; Kahramanmaraş İl Çevre ve Orman Müdürlüğü; Hatay İl Jandarma Komutanlığı; Çevre Koruma Timi Komutanlığı; WWF-Türkiye (Doğal Hayatı Koruma Vakfı); Kuş Araştırmaları Derneği; Doğa Derneği; İskenderun Çevre Koruma Derneği; Erzin Çevre Koruma Derneği; Amanoslar Çevre Koruma ve Dayanışma Derneği; Hatay İl Jandarma Çevre Koruma Timi Komutanlığı.

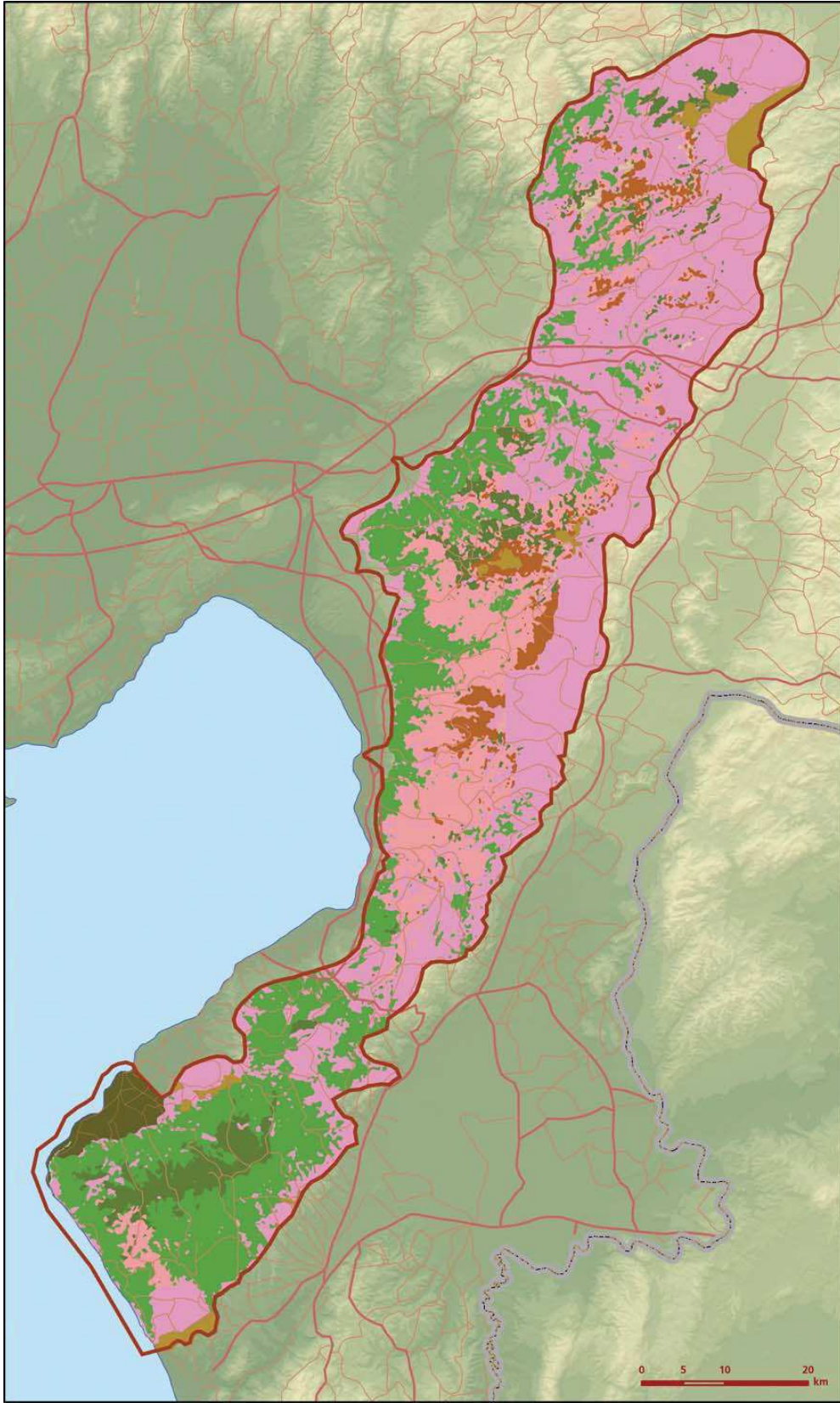
■ Yıldray Lise

© Cüneyt Oğuztüzün

Amanos Dağları önemli doğa alanı topografya haritası

Amanos Dağları önemli doğa alanı bitki örtüsü haritası

Takson Adı	E	TE	Kırmızı Liste		Popülasyon Büyüklüğü	ÖDA Kriteri
			K	B		
 <i>Acer monspessulanum ssp. oksalianum</i>	I	0	–	VU	Var	B1, B2
<i>Achillea milliana</i>	I	0	–	–	Var	A2
<i>Achillea spinulifolia</i>	I	0	–	NT	Var	A2
<i>Ajuga reptans</i>	I	0	–	VU	Var	A1, A2
<i>Alchemilla buseriana</i>	I	0	–	LC	Var	A2
<i>Alchemilla sciadipophylla</i>	I	0	–	DD	Var	A2
<i>Alkanna amara</i>	I	0	–	DD	Var	A2
<i>Allium brevicaulis</i>	I	0	–	NT	Var	A2
<i>Allium gayi</i>	I	0	–	NT	Var	A2
<i>Allium haneriantherum ssp. deciduum</i>	I	0	–	NT	Var	B2
<i>Allium karamanoglu</i>	I	I	–	EN	Var	A1, A2
<i>Allium robertianum</i>	I	0	–	NT	Var	A2
<i>Alyssum cilicicum</i>	I	0	–	VU	Var	A1
<i>Alyssum dubertretii</i>	I	I	–	EN	Var	A1, A2
<i>Alyssum syriacum</i>	I	0	–	DD	Var	A2
<i>Alyssum trapeziforme</i>	I	0	–	EN	Var	A1, A2
<i>Ankyropetalum arsiusianum</i>	I	0	–	EN	Var	A1, A2
<i>Anthemis halophila</i>	I	0	–	EN	Var	A1, A2
<i>Anthemis tricornis</i>	I	0	–	NT	Var	A2
<i>Arenaria cassia</i>	0	0	–	VU	Var	A2, B1
<i>Aristolochia brevibrachia</i>	I	0	–	DD	Var	A2
<i>Asperula cymulosa</i>	I	0	–	VU	Var	A1, A2
<i>Asperula woronowii</i>	I	0	–	VU	Var	A1, A2
<i>Astragalus angustiflorus ssp. amarus</i>	I	0	–	NT	Var	B2
<i>Astragalus barbeyanus</i>	I	0	–	–	Var	A2
<i>Astragalus bombycalyx</i>	0	0	–	–	Var	A2
<i>Astragalus commagenicus</i>	I	0	–	LC	Var	A2
<i>Astragalus delbesii</i>	I	0	–	–	Var	A2
<i>Astragalus distinctissimus</i>	I	0	–	EN	Var	A1, A2
<i>Astragalus schottianus</i>	I	0	–	NT	Var	A2
<i>Ballota saxatilis ssp. brachyodonta</i>	I	0	–	NT	Var	B2
<i>Bupleurum dichotomum</i>	0	0	–	VU	Var	A2, B1
<i>Bupleurum pauciradiatum</i>	I	0	–	VU	Var	A1, A2
<i>Bupleurum polyactis</i>	I	0	–	VU	Var	A1, A2
<i>Bupleurum zoharii</i>	I	0	–	VU	Var	A1, A2
<i>Carduus amarus</i>	I	0	–	CR	Var	A1, A2
<i>Carlina involucreta ssp. libanotica</i>	0	0	–	VU	Var	B1, B2
<i>Centaurea amanicola</i>	I	0	–	VU	Var	A1, A2
<i>Centaurea antitauri</i>	I	0	–	VU	Var	A1, A2
<i>Centaurea arifolia</i>	I	0	–	CR	Var	A1, A2
<i>Centaurea doddii</i>	I	0	–	DD	Var	A2
<i>Centaurea foliosa</i>	I	0	–	DD	Var	A2
<i>Centaurea haradjianii</i>	I	0	–	VU	Var	A1, A2
<i>Centaurea lycopifolia</i>	I	0	–	NT	Var	A2
<i>Centaurea ptosimopappa</i>	I	0	–	VU	Var	A1, A2

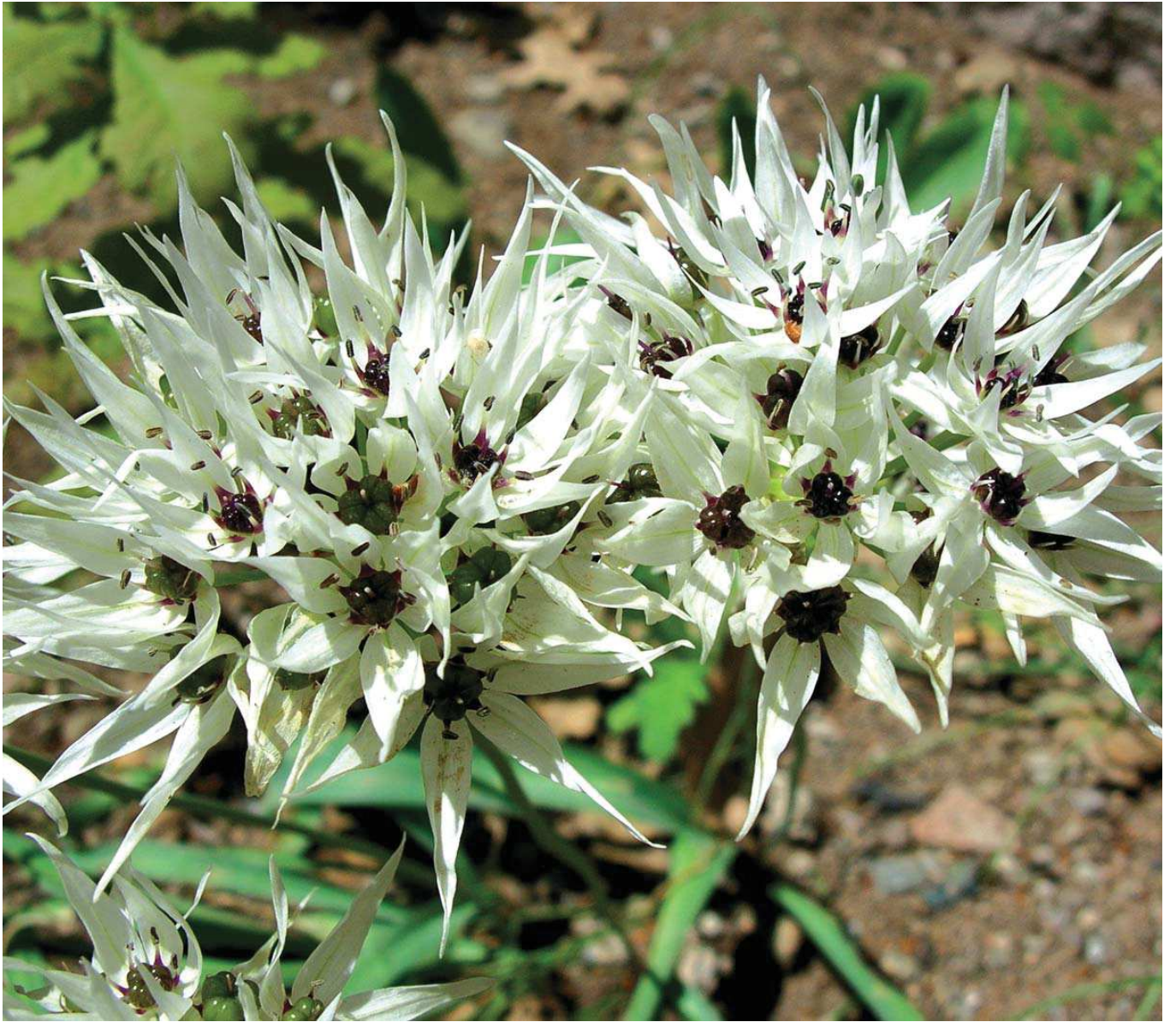
Takson Adı	E	TE	Kırmızı Liste		Popülasyon Büyüklüğü	ÖDA Kriteri
			K	B		
 <i>Cephalaria amana</i>	I	0	–	EN	Var	A1, A2
<i>Cephalaria taurica</i>	I	0	–	VU	Var	A1, A2
<i>Chaerophyllum libanoticum</i>	0	0	–	VU	Var	A2, B1
<i>Chamaecytisus cassius</i>	I	0	–	NT	Var	A2
<i>Chamaecytisus drepanolobus</i>	I	0	–	NT	Var	A2
<i>Cicer echinospermum</i>	I	0	–	VU	Var	A1, A2
<i>Cochlearia amana</i>	I	I	–	EN	Var	A1, A2
<i>Colchicum davisii</i>	I	0	–	EN	Var	A1, A2
<i>Colchicum minutum</i>	I	0	–	EN	Var	A1, A2
<i>Crepis amanica</i>	I	0	–	VU	Var	A1, A2
<i>Crocus adanensis</i>	I	I	–	CR	Var	A1, A2
<i>Crocus cancellatus ssp. cancellatus</i>	I	0	–	LC	Var	B2
<i>Crocus vitellinus</i>	0	0	–	VU	Var	A2, B1
<i>Cruciata mixta</i>	I	0	–	NT	Var	A2
<i>Cyclamen pseud-ibericum</i>	I	0	–	EN	Var	A1, A2
<i>Cymbocarpum amanum</i>	I	0	–	VU	Var	A1, A2
<i>Dianthus polycladus</i>	0	0	–	VU	Var	A2, B1
<i>Dorycnium amani</i>	I	I	–	EN	Var	A1, A2
<i>Draba haradjianii</i>	I	0	–	DD	Var	A2
<i>Eremopoa attalica</i>	I	0	–	VU	Var	A1
<i>Erodium absinthoides ssp. haradjianii</i>	I	0	–	EN	Var	B1, B2
<i>Euphorbia cassia</i>	0	0	–	VU	Var	A2, B1
<i>Euphorbia rhytidisperma</i>	I	0	–	VU	Var	A1, A2
<i>Ferula amanicola</i>	I	0	–	CR	Var	A1, A2
<i>Ferula tenuissima</i>	I	I	–	EN	Var	A1, A2
<i>Ferulago autumnalis</i>	0	0	–	VU	Var	A2, B1
<i>Fritillaria alfredae ssp. glaucoviridis</i>	I	0	–	VU	Var	B1, B2
<i>Fritillaria hermonis ssp. amana</i>	0	0	–	VU	Var	B1, B2
<i>Galatella amani</i>	I	0	–	VU	Var	A1, A2
<i>Galium parvulum</i>	I	0	–	VU	Var	A1, A2
<i>Galium setuliferum</i>	I	0	–	DD	Var	A2
<i>Galium tolosianum</i>	I	I	–	EN	Var	A1, A2
<i>Galium tortumense</i>	I	0	–	EN	Var	A1, A2
<i>Geranium libani</i>	0	0	–	VU	Var	A2, B1
<i>Gladiolus antakiensis - Akdeniz</i>	0	0	–	VU	Var	B1
<i>Glycyrrhiza flavescens</i>	I	0	–	NT	Var	A2
<i>Gonocytisus pterocladus</i>	0	0	–	VU	Var	A2, B1
<i>Herniaria amoena</i>	I	I	–	EN	Var	A1, A2
<i>Hesperis aintabica</i>	I	0	–	CR	Var	A1, A2
<i>Hieracium autranii</i>	I	0	–	DD	Var	A2
<i>Hieracium barbeyi</i>	I	I	–	EN	Var	A1, A2
<i>Hypocoum trullatum</i>	I	0	–	–	Var	A2
<i>Hypericum monodenum</i>	I	I	–	EN	Var	A1, A2
<i>Iris histrio</i>	0	0	–	VU	Var	A2, B1
<i>Iris xanthospuria</i>	I	0	–	VU	Var	A1

Takson Adı	E	TE	Kırmızı Liste		Popülasyon Büyüklüğü	ÖDA Kriteri
			K	B		
 <i>Isatis amani</i>	I	0	—	DD	Var	A2
<i>Isatis davisiana</i>	I	I	—	EN	Var	A1, A2
<i>Isatis lockmanniana</i>	I	0	—	DD	Var	A2
<i>Johrenia dichotoma</i> ssp. <i>sintensisii</i>	I	0	—	EN	Var	B1, B2
<i>Krautia shepardii</i>	I	0	—	DD	Var	A2
<i>Lathyrus laxiflorus</i> ssp. <i>angustifolius</i>	I	0	—	VU	Var	B1
<i>Lathyrus libani</i>	0	0	—	VU	Var	A2, B1
<i>Lathyrus variabilis</i>	0	0	—	VU	Var	A2, B1
<i>Micromeria cremonophila</i> ssp. <i>amana</i>	I	0	—	LC	Var	B2
<i>Myosotis lazica</i> - Amanos Dağları	0	0	—	VU	Var	B1
<i>Myosotis ramosissima</i> ssp. <i>uncata</i>	I	0	—	EN	Var	B1
<i>Nepeta italica</i> ssp. <i>rigidula</i>	I	0	—	—	Var	B2
<i>Ononis phyllocephala</i>	0	0	—	VU	Var	A2, B1
<i>Onosma cassium</i>	0	0	—	VU	Var	A2, B1
<i>Onosma pulchrum</i>	I	I	—	EN	Var	A1, A2
<i>Onosma sieheanum</i>	I	0	—	VU	Var	A1, A2
<i>Ophrys transhyrcana</i> ssp. <i>amanensis</i>	I	0	—	NT	Var	B2
<i>Origanum amanum</i>	I	0	—	NT	Var	A2
<i>Origanum bargyli</i>	0	0	—	VU	Var	A2, B1
<i>Origanum brevidens</i>	I	0	—	DD	Var	A2
<i>Origanum laevigatum</i>	0	0	—	VU	Var	A2, B1
<i>Paracaryum amani</i>	I	I	—	EN	Var	A1, A2
<i>Paracaryum shepardii</i>	I	I	—	EN	Var	A1, A2
<i>Paronychia amani</i>	I	0	—	LC	Var	A2
<i>Phlomis amanica</i>	I	I	—	EN	Var	A1, A2
<i>Pimpinella isaurica</i>	I	0	—	VU	Var	A1, A2
<i>Pteroccephalus shepardii</i>	I	0	—	DD	Var	A2
<i>Rhyncocorys elephas</i> ssp. <i>boissieri</i>	I	0	—	DD	Var	B2
<i>Rosularia sempervivum</i> ssp. <i>amanensis</i>	I	0	—	EN	Var	B1, B2
<i>Rumex amarus</i>	I	0	—	EN	Var	A1, A2
<i>Salvia aramiensis</i>	0	0	—	VU	Var	A2, B1
<i>Salvia cassia</i>	0	0	—	VU	Var	A2, B1
<i>Salvia kronenburgii</i>	I	0	—	VU	Var	A1
<i>Salvia sericeo-tomentosa</i>	I	I	—	EN	Var	A1, A2
<i>Salvia tigrina</i>	I	0	—	EN	Var	A1, A2
<i>Saponaria syriaca</i>	I	0	—	DD	Var	A2
<i>Satureja amani</i>	I	0	—	CR	Var	A1, A2
<i>Scabiosa kurdica</i>	I	0	—	VU	Var	A1, A2
<i>Scorzonera lacera</i>	I	0	—	NT	Var	A2
<i>Scorzonera lasiocarpa</i>	I	0	—	EN	Var	A1, A2
<i>Scrophularia amana</i>	I	0	—	EN	Var	A1, A2
<i>Scrophularia peyronii</i>	0	0	—	VU	Var	A2, B1
<i>Scutellaria glaphyrostachys</i>	I	0	—	VU	Var	A1, A2
<i>Senecio farfarifolius</i>	I	0	—	LC	Var	A2
<i>Silene amana</i>	I	I	—	EN	Var	A1, A2

	Takson Adı	E	TE	Kırmızı Liste		Popülasyon Büyüklüğü	ÖDA Kriteri
				K	B		
	<i>Silene confertiflora</i>	0	0	—	VU	Var	A2, B1
	<i>Silene haradjianii</i>	I	0	—	DD	Var	A2
	<i>Silene inclinata</i>	I	0	—	NT	Var	A2
	<i>Stachys amanca</i>	I	0	—	NT	Var	A2
	<i>Stachys diversifolia</i>	0	0	—	VU	Var	A2, B1
	<i>Stachys petrokosmos</i>	I	0	—	CR	Var	A1, A2
	<i>Stachys pumila</i>	I	0	—	NT	Var	A2
	<i>Symphytum aintabicum</i>	I	0	—	VU	Var	A1, A2
	<i>Tanacetum depauperatum</i>	I	0	—	DD	Var	A2
	<i>Tanacetum haradjianii</i>	I	0	—	NT	Var	A2
	<i>Teucrium lamiifolium ssp. stachyophyllum</i>	0	0	—	VU	Var	B1, B2
	<i>Thlaspi densiflorum</i>	I	0	—	NT	Var	A2
	<i>Thlaspi dolichocarpum</i>	I	I	—	EN	Var	A1, A2
	<i>Thlaspi eigii ssp. eigii</i>	I	0	—	EN	Var	B1, B2
	<i>Thlaspi elegans</i>	I	0	—	VU	Var	A1, A2
	<i>Thlaspi syriacum</i>	I	I	—	EN	Var	A1, A2
	<i>Thurya capitata</i>	I	0	—	VU	Var	A1, A2
	<i>Thymus eigii</i>	0	0	—	VU	Var	A2, B1
	<i>Trifolium davisii</i>	I	0	—	VU	Var	A1, A2
	<i>Trifolium erubescens</i>	0	0	—	VU	Var	A2, B1
	<i>Trifolium roussaeum</i>	I	0	—	VU	Var	A1, A2
	<i>Trigonella kotschy</i>	I	0	—	VU	Var	A1
	<i>Verbascum amanum</i>	I	0	—	VU	Var	A1, A2
	<i>Verbascum barbeyi</i>	I	0	—	VU	Var	A1, A2
	<i>Verbascum discolor</i>	I	0	—	VU	Var	A1, A2
	<i>Verbascum eleonorae</i>	I	I	—	EN	Var	A1, A2
	<i>Verbascum germanicae</i>	I	0	—	EN	Var	A1, A2
	<i>Verbascum infidelium</i>	I	0	—	DD	Var	A2
	<i>Verbascum leiocladum</i>	0	0	—	VU	Var	A2, B1
	<i>Verbascum linearilobum</i>	I	0	—	EN	Var	A1, A2
	<i>Verbascum meincheanum</i>	I	0	—	NT	Var	A2
	<i>Verbascum pinetorum</i>	I	0	—	VU	Var	A1, A2
	<i>Verbascum postianum</i>	I	0	—	DD	Var	A2
	<i>Verbascum scaposum</i>	I	0	—	EN	Var	A1, A2
	<i>Verbascum tauri</i>	I	0	—	NT	Var	A2
	<i>Veronica macrostachya ssp. mardinensis</i>	I	0	—	VU	Var	B1
	<i>Viola cilicica</i>	I	0	—	NT	Var	A2
	<i>Viola isaurica</i>	I	0	—	VU	Var	A1, A2
	<i>Wulfenia orientalis</i>	0	0	—	VU	Var	A2, B1
	<i>Accipiter brevipes</i> - Avrupa	0	0	LC	VU	2950 Birey (Göç)	A3, B3, C1, C3
	<i>Apus affinis</i> - Anadolu	0	0	LC	EN	40-50 Çift (Üreme)	B1, B3, C1, C3
	<i>Aquila chrysaetos</i>	0	0	LC	LC	Nadir (Üreme)	C1
	<i>Aquila pomarina</i>	0	0	LC	LC	11000 Birey (Göç)	A3, B3, C1, C3
	<i>Caprimulgus europaeus</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
	<i>Ciconia ciconia</i> - Doğu Avrupa	0	0	LC	LC	20000-103000 Birey (Göç)	A3, B3, C1, C3

	Takson Adı	E	TE	Kırmızı Liste		Popülasyon Büyüklüğü	ÖDA Kriteri
				K	B		
	<i>Ciconia nigra</i> - Doğu Avrupa	0	0	LC	LC	2086-3303 Birey (Göç)	A3, B3, C1, C3
	<i>Circetus gallicus</i> - Avrupa	0	0	LC	LC	443-728 Birey (Göç)	B3, C1, C3
	<i>Circetus gallicus</i> - Avrupa	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
	<i>Coracias garrulus</i> - Avrupa	0	0	NT	VU	Var (Üreme)	B1, C1
	<i>Dendrocopos medius</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
	<i>Dendrocopos syriacus</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
	<i>Emberiza caesia</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
	<i>Emberiza cineracea</i>	0	0	NT	(NT)	Nadir (Üreme)	C1
	<i>Emberiza hortulana</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
	<i>Falco peregrinus</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
	<i>Grus grus</i> - Avrupa	0	0	LC	LC	3000-4000 Birey (2000 Göç)	A3, B3, C1, C3
	<i>Halcyon smyrnensis</i> - Anadolu	0	0	LC	EN	3 Çift (Üreme)	B1, C1
	<i>Hieraaetus pennatus</i> - Avrupa	0	0	LC	LC	588 Birey (Göç)	B3, C1, C3
	<i>Hieraaetus fasciatus</i> - Akdeniz	0	0	LC	EN	Var (Üreme)	B1, C1
	<i>Hippolais olivetorum</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
	<i>Lanius collurio</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
	<i>Lanius minor</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
	<i>Lanius nubicus</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
	<i>Lullula arborea</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
	<i>Milvus migrans</i> - Avrupa	0	0	LC	VU	Var (Göç)	B1, C1
	<i>Neophron percnopterus</i> - Avrupa	0	0	LC	EN	Var (Üreme)	B1, C1
	<i>Pelecanus onocrotalus</i> - Avrupa ve Ön Asya	0	0	LC	LC	6203 Birey (Göç)	A3, B3, C1, C3
	<i>Sitta krueperi</i>	0	0	NT	(NT)	Yaygın (Üreme)	C1
	<i>Sylvia rueppelli</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
	<i>Capra aegagrus</i>	0	0	VU	–	Var	A1, C1
	<i>Capreolus capreolus</i> - Akdeniz	0	0	LC	(VU)	Var	B1, B2, C1
	<i>Lutra lutra</i>	0	0	NT	–	Var	C1
	<i>Lynx lynx</i>	0	0	NT	–	Var	C1
	<i>Monachus monachus</i>	0	0	CR	(CR)	Var	A1, C1
	<i>Monachus monachus</i> - Doğu Akdeniz	0	0	CR	(CR)	Var	B1, C1
	<i>Myotis blythii</i>	0	0	LC	LC	Var	C1
	<i>Myotis capaccinii</i>	0	0	VU	LC	Var	A1, C1
	<i>Rousettus aegyptiacus</i>	0	0	LC	LC	Var	C1
	<i>Talpa davidiana</i>	0	0	–	LC	Var	A2, A4, C1
	<i>Talpa davidiana</i> - Amanos Dağları	0	0	–	LC	Var	B2, C1
	<i>Salamandra infraimmaculata</i> - Amanos Dağları	0	0	LC	NT	Var	B2, C1
	<i>Eirenis barani</i>	1	0	–	LC	Var	A2, A4, C1
	<i>Eirenis levantinus</i>	0	0	–	LC	Var	A2, A4, C1
	<i>Eirenis lineomaculatus</i>	0	0	–	LC	Var	A4, C1
	<i>Eirenis rothii</i>	0	0	–	LC	Var	A4, C1
	<i>Lacerta laevis</i>	0	0	–	LC	Var	A4, C1
	<i>Archon apollinus</i> - Anadolu	0	0	–	EN	Var	B1, C1
	<i>Glaucopsyche alexis</i> - Anadolu	0	0	–	VU	Var	B1
	<i>Maniola megalis</i>	1	0	–	–	Var	A4, C1
	<i>Melanargia titea</i> - Doğu Akdeniz	0	0	–	EN	Var	B1, C1

	Takson Adı	E	TE	Kırmızı Liste		Popülasyon Büyüklüğü	ÖDA Kriteri
				K	B		
🦋	<i>Nymphalis xanthomelas</i> - Anadolu	0	0	–	VU	Var	B1
	<i>Parnassius apollo</i>	0	0	VU	VU	Var	A1
	<i>Polyommatus poseidon</i> - Anadolu	0	0	–	EN	Var	B1, C1
	<i>Pseudophilotes bavius</i> - Anadolu	0	0	–	EN	Var	B1, C1
	<i>Pseudophilotes vicrama</i> - Anadolu	0	0	–	VU	Var	B1
	<i>Spialia osthelderi</i> - Orta Doğu	0	0	–	CR	Var	B1, C1
	<i>Thymelicus acteon</i> - Anadolu	0	0	–	VU	Var	B1
	<i>Tomares nogelli</i> - Anadolu	0	0	–	EN	Var	B1, C1
🦋	<i>Brachythemis fuscopalliata</i>	0	0	VU	VU	Var	A1, C1
	<i>Ceragriion georgifreyi</i>	0	0	–	NT	Var	A2, A4, C1
	<i>Coenagriion syriacum</i>	0	0	–	NT	Var	A2, C1
	<i>Gomphus davidi</i>	0	0	–	NT	Var	A2, A4, C1
	<i>Onychogomphus macrodon</i>	0	0	EN	VU	Var	A1, A2, A4, C1

Allium karamanoglui © Mecit Vural